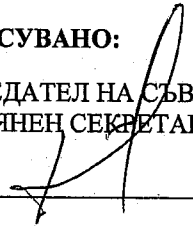

7.4 ндг.

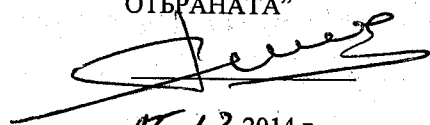
СЪГЛАСУВАНО:

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТ ПО ВЪОРЪЖЕНИЯТА
ПОСТОЯНЕЩ СЕКРЕТАР НА ОТБРАНАТА**

_____ 2014 г.

**СЕКРЕТАР НА СЪВЕТ ПО ВЪОРЪЖЕНИЯТА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „ИНВЕСТИЦИИ В
ОТБРАНАТА”**

05.12 2014 г.

**ДИРЕКТОР НА ИНСТИТУТ ПО ОТБРАНА
„ПРОФ. Д-Р ДАВАРОВ”**

08.11 2014 г.

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА ПО ВОЕННА СТАНДАРТИЗАЦИЯ

Част 3

Ред за разработване на военни стандартизационни документи

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР	3
1. Обект и област на приложение	4
2. Позоваване.....	4
3. Термини и определения	4
4. Разработване и съгласуване на военни стандартизационни документи	4
4.1. Общи положения.....	4
4.2. Стадии на разработване и съгласуване на военни стандартизационни документи.....	5
4.3. Стадий на разглеждане и приемане от ЕТИС.....	6
5. Преразглеждане, внасяне на изменение, обявяване за остарели и отмяна на военни стандартизационни документи.....	7
5.1. Общи положения.....	7
5.2. Изменения във военни стандартизационни документи	8
5.3. Обявяване на военни стандартизационни документи за остарели и за отмяна	8
Приложение А.....	10
Приложение Б.....	11
Приложение В.....	12
Приложение Г	13

ПРЕДГОВОР

Част 3 на Правила за работа по военна стандартизация определя реда на разработването на военни стандартизационни документи.

В този документ са отразени принципите на стандартизацията и правилата за работа, които са в съответствие със Закона за национална стандартизация, Правилата за работа по националната стандартизация от Част 1 до Част 3 на Българския институт за стандартизация, Политиката на НАТО по стандартизация, Съюзните публикации на НАТО ААР-06 Речник на термините и дефинициите, използвани в НАТО, ААР-42 Речник на НАТО на термините и дефинициите в областта на стандартизацията и ААР-03 Разработване, поддържане и управление на стандартизационните документи на НАТО.

Правилата се прилагат в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

Правилата се състоят от следните части:

Част 1: Общи положения

Част 2: Построяване и изложение на заданията за разработване на военни стандартизационни документи. Структура и съдържание на военните стандарти и военните технически спецификации.

Част 3: Ред за разработване на военни стандартизационни документи.

Част 3 на Правила за работа по военна стандартизация заменят ВС 0-3:2007.

1. Обект и област на приложение

Тази част на Правилата за работа по военна стандартизация определя реда за разработване на военни стандарти (ВС) и военни технически спецификации (ВТС) (по-нататък за краткост в текста - военни стандартизационни документи (ВСД)) като ведомствени документи, необходими за прилагане в дейностите на Министерството на отбраната (МО), структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия (БА).

2. Позоваване

В този документ са включени, чрез недатирани позовавания, предписания от други стандарти/документи, изброени по-долу, за които са валидни последните издания, включително измененията.

- БДС EN 45020 Стандартизация и свързаните с нея дейности. Речник на общите термини.
- Правила за работа по военна стандартизация. Част 1. Общи положения.
- Правила за работа по военна стандартизация. Част 2. Построяване и изложение на заданията за разработване на военни стандартизационни документи. Съдържание и структура на военните стандарти и военните технически спецификации.
- Правила за работа по националната стандартизация. Част 1. Общи положения.
- Правила за работа по националната стандартизация. Част 2. Организация на дейността по стандартизация.
- Правила за работа по националната стандартизация. Част 3. Разработване, структура и оформяне на българските стандарти.

3. Термини и определения

За целите на този документ се прилагат термините и определенията, дадени в Закона за националната стандартизация; Правилата за работа по военна стандартизация, Част 1 и Част 2; Правилата за работа по националната стандартизация от Част 1 до Част 3 и БДС EN 45020.

4. Разработване и съгласуване на военни стандартизационни документи

4.1. Общи положения

4.1.1. Организацията по разработването на ВСД се извършва от Институт по отбрана „Професор Цветан Лазаров“ (наричан по нататък – Института).

4.1.2. ВСД се разработват от Работни групи, сформирани от директора на Института.

4.1.3. В състава на работната група се включват представители на структурите, имащи пряко отношение към обекта и областта на приложение на ВСД, които са определени в заданията за разработване на ВСД.

4.1.4. Председател на работната група е представител на Института.

4.1.5. При разработването на ВСД, освен изискванията на заданието за разработване, трябва да се следи и за:

- а) съвместимостта с националната стандартизация, уредена със Закона за национална стандартизация;

- б) максималното използване на международни, европейски, национални стандартизационни документи и такива на НАТО;
- в) оперативната съвместимост, взаимозаменяемост и унификация в материално-техническата, оперативната и административната области с тези на страните-членки на НАТО.

4.1.6. При разработването на ВСД се дава приоритет на тези, които имат терминологичен и основополагащ характер и на чиито предписания могат да се позовават следващите нови стандартизационни разработки.

1.1.1. Организацията по изготвянето на становища за ВСД се осъществява от Института.

1.1.2. Структурите, които следва да изготвят становища, се определят в приложението на задание за разработване на ВСД.

1.2. Стадии на разработване и съгласуване на военни стандартизационни документи

Разработването на ВСД, в най-общия случай, преминава през следните последователни стадии:

- изготвяне, съгласуване и утвърждаване на задание за разработване;
- разработване;
- разглеждане и приемане от Експертен съвет (ЕС) на Института;
- разглеждане и приемане от Съвет по въоръженията;
- съгласуване, утвърждаване, регистриране, издаване и разпространение.

1.2.1. Стадий на изготвяне, съгласуване и утвърждаване на задание за разработване

1.2.1.1. Заданието за разработване на ВСД се съставя и оформя съгласно изискванията на Правилата за работа по военна стандартизация. Част 2.

1.2.1.2. Изискванията в заданието не трябва да противоречат на изискванията на действащите национални нормативни актове.

1.2.1.3. Нивото на класификация на заданието и на ВСД се определя съгласно Закона за защита на класифицираната информация.

1.2.1.4. Проектът на заданието се представя от заявителя в Института.

1.2.1.5. Институтът извършва проверка и съгласуване на проекта на заданието по отношение на неговата пълнота и коректното му съставяне съгласно Правилата за работа по военна стандартизация, Част 2.

1.2.1.6. С утвърждаването на заданието от заявителя, стадият се счита за приключен.

1.2.2. Стадий на разработване

1.2.2.1. При разработването проектът на ВСД трябва:

- да отговаря на пълния обем от изисквания, установени със заданието;
- да е съобразен с правилата за структуриране и оформяне съгласно Правила за работа по национална стандартизация. Част 3 и Правила за работа по военна стандартизация. Част 2;
- да не допуска включването на изисквания за продукти, които са обект на патент.

1.2.2.2. Едновременно с разработването на проекта работната група съставя обяснителна записка, включваща обосновка на показатели и предписания, установени в него.

1.2.2.3. Когато в хода на разработването се налагат изменения на други действащи ВСД, тяхната отмяна и/или замяна с нови, предложението се включва в обяснителната записка.

1.2.2.4. По решение на председателя на работната група, проектът преди изпращането му за становища може да бъде разгледан на техническо съвещание, като бъдат привлечени представители на потребителя и/или на заявителя, както и представители от други заинтересовани структури.

1.2.2.5. Председателят на работната група подписва проекта и обяснителната записка.

1.2.2.6. Проектът, заедно с обяснителната записка, се предават от председателя на работната група на Института за проверка на:

- а) комплектността на документацията;
- б) съответствието на проекта с изискванията на заданието.

1.2.2.7. След проверката по предходната точка, проектът (първа редакция), заедно с обяснителната записка, се изпращат до съответните структури за становища.

1.2.2.8. Становищата трябва да съдържат обосновани, конкретни забележки и предложения по съответните елементи на проекта, оформени съгласно Приложение А.

1.2.2.9. Становищата се изпращат до Института не по-късно от десет дни от датата на получаване на проекта в структурите.

1.2.2.10. Институтът изготвя обобщено сведение на становищата съгласно Приложение Б и го предоставя на работната група.

1.2.2.11. По всички забележки и/или предложения, посочени в обобщеното сведение на становищата, работната група взема обосновано решение.

1.2.2.12. При наличие на разногласия по съществените предписания на проекта, работната група провежда съвещание с представители на съответните структури за постигане на общо съгласие. Съставът, датата и мястото на това съвещание се определят от председателя на работната група не по-късно от 15 дни от датата на неговото оповестяване.

1.2.2.13. Решението от това съвещание, заедно с приетите забележки и предложения, се оформя в протокол, който става съставна част от досието на проекта на ВСД.

1.2.2.14. Въз основа на решенията по обобщеното сведение на становищата и на решенията, приети с протокола по предходната точка, работната група съставя окончателната редакция на проекта на ВСД и го изпраща в Института.

4.2.3. Стадий на разглеждане и приемане от Експертен съвет

4.2.3.1. Съгласуваният проект заедно с придружителната документация се внася с доклад, изготвен от секретаря, за разглеждане и приемане в ЕС.

4.2.3.2. Структурите-участници в процеса по изготвяне на ВСД и становища по него участват и при разглеждането и приемането му от ЕС.

4.2.3.3. На заседание ЕС разглежда представения проект и взема решение по отношение на приемането на проекта на ВСД и неговото представяне за разглеждане и приемане от Съвета по въоръженията.

4.2.4. Стадий на разглеждане и приемане от Съвет по въоръженията

4.2.4.1. На заседание Съветът по въоръженията разглежда представения проект с придружителната документация и взема решение по отношение на:

- а) приемането на проекта и неговото представяне в следващия стадий за утвърждаване;
- б) измененията, отмяната и/или замяната с нови действащи ВСД;
- в) срока за влизането в сила на стандартизационния документ;

4.2.4.2. В зависимост от обекта и областта на приложение на ВСД, проектът може да бъде подложен на експертизи за липса на противоречие с действащите БДС, ведомствените распоредителни документи, както и на терминологична, метрологична и икономическа експертизи, когато това се налага.

4.2.4.3. При необходимост, Съветът по въоръженията взема решение проектът да бъде представен за правна експертиза за установяване на липса на противоречие с действащата в страната правна нормативна уредба.

4.2.5. Стадий на съгласуване, утвърждаване, регистриране, издаване и разпространение.

4.2.5.1. Приетият на Съвет по въоръженията ВСД се представя за съгласуване и утвърждаване.

4.2.5.2. След утвърждаването, ВСД се вписва в регистъра на ВСД на Института, като му се дава регистрационен номер.

4.2.5.3. Оригиналите на ВСД се съхраняват от Института.

4.2.5.4. Списъкът на действащите ВСД се актуализира непрекъснато в информационна система „Стандарт“.

2. Преразглеждане, внасяне на изменение, обявяване за остарели и отмяна на военни стандартизационни документи

2.1. Общи положения

2.1.1. Преразглеждането е проверка на ВСД с цел да се вземе решение дали те трябва да продължат да действат, да се изменят или да се отменят.

2.1.2. Преразглеждането на ВСД се извършва, по правило, на всеки пет години по отношение на:
- актуалността им;

- нивото на класификация на информацията.

2.1.3. В резултат от преразглеждането се установява необходимостта от:

- а) потвърждаване - продължава се действието на ВСД без промени;
- б) поправка - отстраняване на печатни, езикови и други грешки от текста при продължаване действието на ВСД;

ЗАБЕЛЕЖКА: Поправките, според случая, могат да бъдат представени или чрез публикуване в отделен лист или взети под внимание при преиздаването на ВСД.

- в) изменение – предварително съгласувани промяна, допълнение или заличаване на определени части от съдържанието на ВСД;

ЗАБЕЛЕЖКА: Измененията се представят в отделен допълнителен лист към ВСД, като не се допуска издаването на повече от три изменения.

- г) преработка - въвеждане на всички необходими промени в съдържанието и оформянето на ВСД;

ЗАБЕЛЕЖКА: Преработката завършва с ново издание.

- д) обявяване за остарял - осъвременяване на ВСД не е необходимо; неговото съхранение се продължава за обслужването на конкретни продукти, имащи дълъг живот;

ЗАБЕЛЕЖКА: Стандартът няма да бъде преразглеждан с цел актуализиране и не трябва да бъде прилаган при създаване на нови продукти.

- е) отмяна - необходима е отмяна на ВСД.

ЗАБЕЛЕЖКА: Решението за отмяна се конкретизира с или без замяна.

2.1.4. Преразглеждането се организира от Института.

2.2. Изменения във военни стандартизационни документи

2.2.1. Измененията се разработват съгласно точка 4 и се оформят съгласно Правилата за работа по националната стандартизация. Част 3 и Правилата за работа по военна стандартизация. Част 2.

2.2.2. Стадиите за разработване на измененията на ВСД са аналогични на тези при новоразработваните.

2.2.3. Всяко изменение на ВСД, след утвърждаване, получава регистрационен номер.

2.3. Обявяване на военни стандартизационни документи за остарели и за отмяна

2.3.1. Предложението за обявяване на стандартизационни документи за остарели или за отмяна се взема в резултат от преразглеждането на ВСД, организирано от Института.

2.3.2. Предложението за обявяване ВСД за остарели или за отмяна се предшества от предварително съгласуване със заинтересованите от тяхното прилагане структури.

2.3.3. Решението за обявяване на ВСД за остарели или за отмяна, на основание на предложението на Института, ЕС и решение на Съвета по въоръженията, се обявява с „Бележка за обявяване на остарял” или „Бележка за отмяна” (приложения В и Г), подписани от Председателя на Съвета по въоръженията.

2.3.4. Списъкът на отменените ВСД се отразява в информационна система „Стандарт”.

Приложение А
(нормативно)

СТАНОВИЩЕ

От.....
(наименование на съгласуващата структура)

по проекта на
(означение и заглавие на проекта)

№ на елементите по проекта	Забележки по елементите	Предложение по елементите

Подпис:.....

Приложение Б
(нормативно)

ОБОБЩЕНО СВЕДЕНИЕ НА СТАНОВИЩАТА

по проекта на
(означение и заглавие на проекта)

№ на елементите от проекта	Наименование на съгласуващата структура, № на писмото и дата	Забележки и предложение по проекта	Решение на РГ по проекта

Дата:

Подпис:.....
(Директор на Института)

Приложение В
(нормативно)

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

.....
(наименование на Института)

БЕЛЕЖКА
ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА ОСТАРЯЛ

.....
Означение и заглавие на военния стандартизационен документ

Решението за обявяване на горепосочения военен стандартизационен документ е взето с протокол № на Съвет по въоръженията.

Този военен стандартизационен документ може да се прилага единствено във връзка с продукти, намиращи се в експлоатация.

.....
(Председател на Съвета по въоръженията)

Приложение Г
(нормативно)

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

.....
(наименование на Института)

БЕЛЕЖКА
ЗА ОТМЯНА

.....
Означение и заглавие на военния стандартизационен документ

Решението за отмяна на военния стандартизационен документ е взето въз основа на заповед на министъра на отбраната №.....

Този военен стандартизационен документ се отменя без замяна (или е заменен с.....)

.....
(Председател на Съвета по въоръженията)